

1. asztal: A tehetségpontok működésének szakmai minimuma
(összefoglaló: Mező Ferenc)

Asztaltársaságunk a következő főbb észrevételeket tette:

A Tehetségpontok területi hatókör szerinti csoportosítása közvetlen kapcsolatban áll a szakmai minimum követelményekkel – mint azt a vitaanyag II.3. pontjában szereplő táblázat is mutatja. Potenciális veszélyforrás (virtuális, csak papíron létező intergalaktikus hatókörrel rendelkező Tehetségpontok táptalaja) lehet, ha a jövőben elnyerhető pályázati összegek nagysága attól fog függeni, hogy milyen területi hatókörrel akkreditáltatta magát egy Tehetségpont. A várhatóan és/vagy ténylegesen ellátott esetek száma, jellege, költsége talán jobb mutatónak ígérkezik, mint a területi hatókör.

A vitaanyag II.3. pontjában a helyi (intézményi, települési, kistérségi) hatókörű tehetségpontok személyi minimum követelményei esetében nemcsak a pedagógus és egyéb nem pszichológus szakember esetében, hanem az alkalmazható pszichológusok esetében is elvárható, hogy a tehetség témakörben legalább 30 órás akkreditált továbbképzést végeztek legyenek, vagy pedig felsőoktatási és/vagy akadémiai intézmény tehetség-témában (is) elismert oktatói, kutatói legyenek. Indoklás: nem igaz, hogy minden diplomás pszichológus egyben tehetségszakértő is.

Felmerült az is, hogy ha egy szervezetnek több telephelye is van, akkor egy szervezetenként akkreditáltassa magát Tehetségponttá, vagy minden telephelyét Tehetségponttá nyilváníttassa. Ennek pénzügyi jelentősége lehet a szervezetek számára a pályázatok benyújtásakor!

Különösen a helyi szinten végzett (lényegesebb következményekkel járó) tehetségazonosítással kapcsolatban az asztaltársaság külső, objektív, elfogulatlan vizsgálatok elvégzését javasolja. Indoklás: ezek révén tehermentesíthetők a Tehetségpontok munkatársai a formális és informális társadalmi kapcsolataik felől érkező protekcióra („vegyétek be a főnök gyerekét...”) irányuló nyomás alól.

A tehetséges személyek (Tehetségpontok közötti) továbbadása, -átadása számos jövőbeli problémát vett fel. A jelenlegi közoktatási gyakorlat nem arra motiválja az iskolavezetést, hogy éppen a legjobb diákjait küldje át egy másik intézménybe. Az ilyen döntések nem a gyermekek érdekeit szolgálják, hanem a „jó” iskolai mutatókat (tanulmányi és versenyeredményeket, tanulói létszámot stb.). A Tehetségpontok esetében eleve olyan (ön)szabályozási rendszert kellene megvalósítani, amely valóban a gyermek érdekeit szolgálja ebből a szempontból. Másik probléma (amely ugyancsak a közoktatási gyakorlat tapasztalataira épül): az iskolaváltások során általában nem történik meg az „esetek” szakszerű átadása, s az új intézményben olykor megszakad az a fejlesztő munka, amire a tanuló különben a korábbi években nagyon jól reagált az előző intézményben. A Tehetségpontokat ez két szinten érintheti: a) a Tehetségpontok közötti „átadás” problémakörét a munkabizottságok figyelmébe ajánljuk; b) esetenként éppen a közoktatási intézmények „hálójában” is működő Tehetségpont lehet az a „híd”, amely az iskolaváltások során is folyamatosan figyelemmel tudja kísérni a gyermekek sorsát.

A vitaanyag III. pontja a Tehetségpontok számára készülő módszertani útmutatók témaköreire tett javaslatokról szól. Asztaltársaságunk itt egy „szakmai etikai” (kódex és esettanulmány-gyűjtemény) összeállítását indítványozta.

További észrevételek dióhéjban: fontos...

- a közoktatási intézmények szerepe!
- a tehetséges pedagógusok erkölcsi és anyagi elismerése!
- hogy a pedagógusképző helyek graduális, posztgraduális képzések révén tegyék lehetővé a tehetségfejlesztő szakértő pedagógusok, szakemberek felkészítését!

- a szülők bevonása, képzése, segítése (akár ismeretterjesztés, „népművelés” formájában is)!
- hogy inkább a kimeneti (produktumokon alapuló) szabályozás domináljon, mint a bemeneti szabályozás a Tehetségpontok identifikációs, illetve gondozó munkájában!
- a tehetséggondozó programok legalább önkontrollos hatásvizsgálata, de felvetődik az a probléma, hogy lehetnek olyan fejlesztési területek, amelyek nem igazán mérhetők. A pályázati kiírás alakításakor ezt is figyelembe kell majd venni.